

Keywords: *customer service, student adaptation, information retrieval, user information culture, "Freshman Month", academic integrity, facilitation, media literacy.*

УДК 005.922:025.4]:027.7:[378.6:62:63(477-25)ХНТУСГ]](045)

ОСОБЛИВОСТІ ІНДЕКСУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ В НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ХНТУСГ

Мамаєва Ольга Сергіївна, провідний бібліотекар відділу комплектування та наукової обробки документів Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

В доповіді висвітлено питання індексування документів в Науковій бібліотеці ХНТУСГ за таблицями універсальної десятикової класифікації УДК.

Ключові слова: *універсальна десятикова класифікація, систематизація документів технічного та сільськогосподарського напрямку, індексування робіт науковців, дисертацій та авторефератів дисертацій за таблицями УДК, робочі таблиці*

Індексування – основний засіб розкриття бібліотечного фонду, який допомагає передати зміст документа у вигляді коротких закодованих повідомлень, щоб забезпечити їх подальший інформаційний пошук. Результати індексування впливають на ефективність використання накопичених в бібліотеці ресурсів і певною мірою визначають перелік і якість послуг бібліотеки.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 р. №177 «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десятикової класифікації» та згідно наказу №929 Міністерства освіти і науки України від 26.06.2017 р. «Про впровадження Універсальної десятикової класифікації в практику роботи бібліотек» Наукова бібліотека Харківського національного технічного університету сільського господарства припинила використання ББК і здійснила перехід на індексування документів за таблицями УДК.

Фахівці бібліотеки мають певний багаторічний досвід роботи з таблицями УДК, які протягом багатьох років використовувались для систематизації документів технічного та сільськогосподарського напрямку 6 клас УДК – Прикладні науки. Медицина. Техніка. Практикою доведено, що індексування документів сільськогосподарської тематики має ряд особливостей, пов'язаних із необхідністю створювати змішані і комбіновані індекси. Клас 63 "Сільське господарство" не представлений єдиним рядом індексів, які відображали б усі питання агропромислового комплексу. Певні труднощі виникають при визначенні нових індексів для

документів економічного змісту. Нині ці видання дуже різноманітні, багатоаспектні, відображають нові сучасні тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, логістики, управління, міжнародних зв'язків та потребують здебільшого використання декількох індексів. Так, для документів з питань управління застосовується індекс 005. Менеджмент, для економіки – відділ 33. Економіка. Економічні науки, для обліку – відділ 657. Бухгалтерія. Бухгалтерський облік. Рахівництво, для економіки підприємств – відділ 658. Організація комерційних та приватних підприємств. Організація торгівлі.

Оскільки сільське господарство – політематична галузь, для індексування документів часто використовують індекси суміжних з ним класів: 57. Біологія, 58. Ботаніка, 59. Екологія, 61. Медицина, 62. Техніка, 630. Лісове господарство тощо.

Потребує також уваги і індексування робіт науковців, дисертацій та авторефератів дисертацій. Це досить складний інтелектуальний процес, який передбачає перегляд змісту документа, осмислення теми, визначення ключових слів, урахування профілю нашого університету тощо, і лише тоді систематизатор обирає найбільш точний індекс УДК, використовуючи основні розділи таблиць, загальні та спеціальні визначники, поєднуючи індекси в певній послідовності, використовуючи спеціальні знаки з'єднання (двокрапки, дужки, дефіс, лапки).

З огляду на це, а також і через необхідність використання УДК для індексування всього масиву інформаційних ресурсів бібліотеки, науково-методичною радою НБ було прийнято рішення про створення власних «Робочих таблиць УДК», які представлятимуть собою готову схему, за якою відбувається індексування, будується систематичний каталог бібліотеки, і які відображають власний досвід зі створення складних і складених індексів. Таблиці покликані скоротити час і полегшити процес індексування. Кожен індекс – готове класифікаційне рішення і характеризується чітким формулюванням рубрики, що виражає конкретне поняття. Для створення робочих таблиць проводиться аналіз і зіставлення кожного індексу з близькими за значенням індексами, проводиться їх чітке розмежування і уточнюється зміст. Це є практично готове класифікаційне рішення, що прискорить роботу систематизатора. Робочі таблиці містить складні і складені індекси конкретних розділів. Документ нараховує більше 80 сторінок, наповнено 168 таблиць, більше 50 тис. слів. Робота з робочими таблицями продовжується, сформовані індекси постійно оновлюються. Таблиці існують як в друкованому так і в електронному вигляді.

Відбувається поетапне редагування каталогів і картотек бібліотеки згідно з УДК та у відповідності з цим здійснюється рекласифікація фондів НБ ХНТУСГ.

FEATURES OF INDEXATION OF DOCUMENTS IN SCIENTIFIC LIBRARY KHGTUSG

Mamayeva Olga Sergeyevna, Leading Librarian of the Department of Acquisition and Scientific Processing of Documents of the Scientific Library of the Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Abstract: *The report is devoted to the issue of indexing documents in the Scientific Library of KhNTUSG according to the tables of the universal decimal classification of UDC.*

Keywords: *universal decimal classification, systematization of technical and agricultural documents, indexing of works of scientists, dissertations and dissertation abstracts according to UDC tables, working tables*

УДК 027.7:001.895

МОДЕРАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ В БІБЛІОТЕЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Мартиненко Наталя Євгенівна, завідувач відділу Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Бочарова Ельвіра Миколаївна, завідувач відділу Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Доповідь присвячено висвітленню питання запровадження в Науковій бібліотеці ХНТУСГ нової ролі бібліотекаря в інформаційно-освітньому просторі університету, пов'язаної з використанням функцій модератора, що має сприяти створенню якісного електронного інформаційного контенту закладу вищої освіти.

Ключові слова: *бібліотекар-модератор, інформаційний контент, модерування інформаційного середовища*

Позиціювання сучасного бібліотекаря закладу вищої освіти як агента змін означає, він має миттєво реагувати на світові тенденції і проблеми і відповідно адаптувати їх до своєї діяльності. Сприйняття користувачами нових ролей бібліотекарів пов'язане з частотою контакту між ними і, якщо контакти збільшуються, – ролі виправдовують себе. Сучасні освітні технології задіяні на активному використанні цілого спектра інформаційних ресурсів, більшість яких набуває електронного вигляду і необхідність ефективного керування такими ресурсами очевидна. Хтось має забезпечувати не лише наявність відповідних електронних інформаційних ресурсів та оптимальних умов доступу до них, але і відстежувати дотримання встановлених правил щодо оформлення контенту, що потім надається користувачам через ресурси бібліотеки. Це